יום **ד', י"ד** ב**חשון** תשס"ב (**31** באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בחלוף יום אחד, אנחנו "קופצים קדימה" 707 שנה... שוב אנגליה, שעליה קראנו אתמול על ששמו את היהודים בכלא. היום – על החלטתה חסרת התקדים לעזור ליהודים לחזור הביתה...
היום, **י"ד בחשון**, בשנת תרע"ח (1917-5678), בשעה שהחלה בריטניה לכבוש את ארץ-ישראל מהתורכים, **החליט הקאבינט הבריטי לפרסם הצהרת תמיכה פומבית בעניין בית לאומי ליהודים בארץ ישראל**. ההצהרה פורסמה ב-י"ז בחשון.

הצהרת בלפור: =ממשלת הוד מלכותו רואה בעין יפה את ייסודו של בית לאומי לעם יהודי בארץ ישראל ותפעל במיטב מאמציה להקלת השגתה של מטרה זו, מתוך הנחה ברורה שלא ייעשה שום דבר שיש בו כדי לפגוע בזכויות האזרחיות והדתיות של העדות הלא-יהודיות, או בזכויותיהם ומעמדם המדיני של היהודים בכל ארץ אחרת.= כפי שהיא נודעת, היתה "המעשה המדיני המופלא ביותר בתולדות אנגליה בזמן החדש", לדברי היסטוריון אחד. ואילו אחרים ראו בה שגיאה בריטית הרת מכשלות. אין להסבירה רק על רקע שיקולי תועלת. ואמנם שורת הדיונים הרצינית והממושכת שקדמה להחלטה זו מרמזת על מגמה אחרת. נראה כי חסידי ההצהרה – רה"מ לויד ג'ורג', שר החוץ בלפור ואחרים – הונעו גם ע"י אמונה עמוקה שבלב, שלימים טושטשה עקב הקשיים שנוצרו, ושוב לא היתה מובנת ליורשיהם. נראה שאישים אלה היו משוכנעים בתוקף חינוכם הפרוטסטאנטי-מיליֶנריסטי כי שיבתם של היהודים לציון היא מאורע היסטורי ממדרגה עליונה, שנגזר בתוקף צו הבורא, והוצאתו לפועל היא זכות גדולה שהתגלגלה לידיהם. "תהיה הציונות צודקת או לא", קבע בלפור בתזכיר פנימי, "הריהי מכל מקום מושרשת כה עמוק במסורת ובצורכי השעה כמו בתקוות לעתיד ... עד כי היא חשובה הרבה יותר מדעותיהם הקדומות של 700,000 ערבים (כנראה כלל בלפור בנתון זה גם את תושבי עבר הירדן המזרחי) הגרים בארץ-ישראל."

בכל זאת, מזלם של הציונים שיחק להם לפחות בכך, שאישים אלה, שהיו גם פראגמאטיקאנים לעילא, לא ראו אותה שעה סיבה מדוע לא לפרסם החלטה כזו. טיפוסית העובדה שהנימוק הבולט ביותר נגד הצהרת בלפור לא היה העניין הערבי, אלא הנימוק שהעלה חבר הקאבינט היהודי (!), השר לענייני הודו אדווין מונטאגיו, שלפיו תגרור הצהרה כזו **"נאמנות כפולה"** מצד יהודי העולם – לממשלותיהם מצד אחד ולבית הלאומי היהודי מאידך. ואמנם בלפור יכול לפי שעה לראות רק סימנים קלושים להתנגדות של הערבים העלולה לסבך את בריטניה מבחינה בינלאומית.

אין כמובן טעם לנסות לשער מה היה קורה אילו עלה בידי ממשלת בלפור לחדור אל תוך ערפילי העתיד ולהבין מה תהיינה תוצאות מעשיה, שכן מבחינה היסטורית נראה כי הציונות וההתיישבות היהודית בארץ-ישראל הן שעוררו והקימו על עצמן את התנגדותה של התנועה הלאומית של ערביי א"י, שאחד מקווי ייחודה הראשיים היה דחיית הציונות מכל וכל. מבחינת סדר הדברים ההיסטורי צריכה היתה אפוא הצהרת בלפור להינתן קודם כל, והציונים צריכים היו לנסות לממש אותה, כדי שאחר-כך תבוא ההסתבכות הבריטית.
[דר' עמיצור אילן – "ההיסטוריה של א"י]

"...עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בנֵנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע בתוך שאר חולי ישראל